

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji 1948 m. spalio 1 d. penktadienis Kaina 20 kp
metai № 93 (148)

Atkreipti dėmesį melioracijos darbams

Vykdamas ketvirtąjį stalininį penkmetį gana žymių laimėjimų mūsų respublikos darbo žmonės atsiekė ir žemės ūkio srityje. Per paskutiniuosius metus jie išplėtė gana didelius plotus pasėlių, atkariavo nemažą skaičių ha žemės iš anksčiau buvusių niekam nevertingų pelkių, išplėšė daugybę dirvonų, tuo paversdami juos puriomis ir derlingomis dirvomis. Šiomet šiose dirvose ištisa eilė respublikos tarybinių bei individualinių ūkių užaugino gausius derlius. Dėl to šiomet žymiai anksčiau negu pernai respublika garbingai raportavo apie sėkmingą priešlaikinį grūdų paruošų plano įvykdymą. Dabar į valstybės aruodus plaukia viršplaniniai grūdai.

Pelkės ir šlapios dirvos paverčiamos naudingomis dėka pravedamų melioracijos darbų. Partija ir vyriausybė šiam tikslui skiria milžiniškas sumas pinigų ir deda visas pastangas, kad melioracijos darbai visose respublikos apskrityse vyktų normaliai. Tačiau Kupiškio apskrityje, nežiūrint į tai, kad Lietuvos TSR Ministrų Tarybos paskelbtasis nuo birželio mėn 16 d. iki 30 d. melioracijos darbų dvisavaitininkas buvo prarastas gerai, planas jo bėgyje įvykdytas pilnai, vis dar uždėtasis planas visam apskričiai vykdomas silpnai. Jau šiuo metu ištisa eilė respublikos apskričių ne tik įvykdė melioracijos darbų planą, bet ir žymiai viršėjo. Pavyzdžiu mums gali būti mūsų kaimyninė Panevėžio apskritis, kurioje melioracijos darbų planas net žymiai viršytas. Kodėl Kupiškio apskritis negalėjo įvykdyti melioracijos plano? Atsakymą rasime čia pat. Blogai organizuotas darbas ir darbo jėgos trukumas sužlugdė jo sėkmingą vykdymą. Dvisavaitininko metu melioracijos darbų bare dirbo kasdien po 150 — 170 darbininkų, o dabar jų skaičius sumažėjo net kelis kartus.

Paskutiniu laiku apskrities žemės ūkio skyrius, norėdamas ištaisyti keblią padėtį, pradėjo siuntinėti po valsčius melioratorius, kurie ten nuvykę vedė aiškinamąjį darbą valstiečių tarpe ryšium su vykdomais melioracijos darbais.

Žinoma, iš pradžių padėtis pagerėjo, darbininkų eiles papildė nauji ir prie melioracijos darbų dirbo jau daugiau rankų. Tačiau apgailėtina, kad tas neilgai tęsėsi, nes atsirado tokių, kurie pradėjo melioracijos darbų plano vykdymą tormozuoti. Toks atsitikimas buvo su Viešintų valsčiaus vadovais. Iš Viešintų valsčiaus prie melioracijos darbų dirbo nemažai darbininkų. Kada jiems reikėjo mokėti už atliktą darbą, iš jų buvo pareikalauta, kad pristatytų iš Viešintų valsčiaus vykdomojo komiteto pažymėjimus apie šeimos sudėtį. Kada darbininkai nuvyko į valsčiaus vykdomąją komitetą tuo tikslu, jokių pažymėjimų negavo, o LKP (b) valsčiaus k-to sekretoriaus drg. Ivanilovo nuožniūra buvo pasiūsti kirsti miške malkų. Tokiu būdu šie darbininkai buvo atitraukti nuo melioracijos darbų eigos, ko pasekoje, sumažėjus darbininkų skaičiui, apmirė ir melioracijos vykdymas. Į šią kampaniją gana šaltai atsineša ir kitų valsčių vadovai. Jie nuo to laikosi nuošaliai, galvodami, kad melioracijos darbų vykdymas yra ne jų pareiga. Tokia galvosena iš valsčiaus partinių ir tarybinių organizacijų vadovų pusės kuo greičiausiai turi išnykti, nes čia yra ne vieno asmens reikalas, o visos plačiosios visuomenės. Taip pat į šį darbą neįjungti nei apskrities, nei valsčių agronomai, kas būtina. Žemės ūkio kooperatinių draugijų pirmininkai irgi neprisiėda prie vykdomų melioracijos darbų. Jie neranda reikalo įtraukti į vykdomą melioracijos darbų kampaniją draugijų narių. Apskrities žemės ūkio skyrius neturi sudaręs kontrolinių komisijų, kurių reikšmė melioracijos plano vykdyme užima svarbią vietą.

Dėl visų čia išskeltų melioracijos darbų eigoje trukumų žlugdomas ir gamybinio plano vykdymas. Todėl netenka stebėtis, kad apskritis teįvykdė tik 24 proc. metinio melioracijos darbų plano.

Visų valsčių partinių ir tarybinių organizacijų pirmaeilis uždavinys dėti pastangas, kad melioracijos darbai įgautų masinį pobūdį.

Gerai supratus kokią naudą duoda gražus ir tvarkingas miesto aikštės vaizdas, valstiečiai gausiais būdais iš apylinkių vyksta į miesto aikštės tvarkymo talką.

Pirmieji į talką atvyko Aukštupėnų valsčiaus, Gyvarkarų kaimo valstiečiai. Šio kaimo valstietis — valsčiaus Tarybos deputatas drg. Kukulas Balys suorganizavo savo kaimo 10 valstiečių brigadą ir su ja atvyko talkininkauti. Gerai pasižymėjo darbe šie

talkininkai — valstiečiai: apylinkės Tarybos deputatas drg. Dyra Povilas, drg. drg. Skardžius Petras, Žekonis Antanas, Blika Antanas, Laučius Bronius ir Vaitiekūnas Antanas.

Kiekvieną dieną atvyksta vis nauji talkininkų valstiečių būriai. Šiomis dienomis jau daugiau kaip 50 Aukštupėnų valsčiaus valstiečių dalyvavo miesto aikštės tvarkymo talkoje.

S. Šalpusnis

Spartina bulvių paruošas

Užderėjus geram bulvių derliui, Aukštupėnų valsčiaus darbe valstiečiai stengiasi suglaustais terminais atsiskaityti su valstybe bulvių paruošose.

Jutkonių apylinkės darbo valstiečiai jau įvykdė daugiau kaip 50 proc. metinės bulvių paruošų normos. Šios apylinkės darbo valstiečiai drg. drg. Svydenis Kostas, Petruelis Kazys ir Leišys Petras jau visu 100 proc. atsiskaitė su valstybe bulvių paruošose.

V. Majonis

Viršplaniniai grūdai — Didžiojo Spalio garbė

Artinantis Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 31- sioms metinėms, Aukštupėnų valsčiaus valstiečiai stato viršplaninius grūdus valstybei.

Laičių apylinkės darbo valstietė drg. Varnauskienė Ona pristatė valstybei 100 kg pieno ir 250 kg grūdų virš plano. Vėžionių apylinkės valstietis drg. Žasinas pristatė 400 kg grūdų. Tes pačios apylinkės mažžemis valstietis drg. Latvėnas Julius davė 100 kg viršplaninių grūdų valstybei.

M. Vajavudskas

Du pavyzdžiai

Šimonių valsčiaus, Juodpėnų kaimo valstietis — bėdiokas drg. Šaulinskas Simas, nežiūrėdamas savo senyvo amžiaus (78 m.) ir to, kad jis visu 100 proc. atleistas nuo paruošų plano vykdymo, valstybei išvežė 250 kg aukštos kokybės grūdų. Šauniu patrioto Šaulinsko pavyzdžiu seka ir kiti Juodpėnų kaimo valstiečiai, valstybei atiduodami geriausius naujojo derliaus viršplaninius grūdus.

Tačiau Šimonių valsčiuje yra ir užkietėjusių sabotuotojų. Milionių apylinkėje buvė Zoluba Juozas visai nepradėjo vykdyti paruošų jam uždėto plano. Be to, minėtas buvė fiktyviai valdo savo vardu—24 ha, sūnaus, žmonos vardu—26 ha ir žmonos sesers vardu — 4 ha, o šito nemato Šimonių valsčiaus vadovai.

K. Budrys

Tarybų Lietuvoje

Rokiškio apskrityje „Rokiškio“ tarybiniam ūkyje buvo sukurta pavaršarį komjaunimo—jaunimo cukrinių runkelių aukšto derliaus grandis. Grandis rūpestingai prižiūri pasėlius. Cukrinių runkelių grandis įsipareigojo surinkti cukrinių runkelių derlių ne mažiau kaip 250 centnerių iš hektaro.

Nuotraukoje: aukšto derliaus grandis (iš kairės į dešinę) Z. Nefedova, P. Abramenko, grandininkas M. Iliuščenkova, Z. Aleksejeva, O. Ignatienkova prižiūrint cukrinius runkelius.
Morozovo nuotrauka ELTOS fotokronika

Kolektyviniai ūklai — žiemkenčių sėjos pirmūnai

BIRŽAI (ELTA). Sėkmingai mūsų kolektyviniai ūklai vyksta žiemkenčių sėja Biržų apskrities laukuose. Pasėta jau apie 70 proc. žiemkenčių. Sėjos planą įvykdė „Aušros“, „Laisvės“ ir „Tarybinės žemės“ kolektyviniai ūklai.

Kolektyvinis ūklis įvykdė bulvių paruošų planą

KĖDAINIAI (ELTA). Dotnuvos valsčiaus M. Melnikaitės vardo žemės ūkio artelė pilnutinai atsiskaitė su valstybe. Dabar kolektyvinis ūklis stato bulves viršum plano.

Balgė sėti žiemkenčius

KELMĖ (ELTA). Užvenčio tarybinio ūkio kolektyvas pirmas apskrityje balgė sėti žiemkenčius. Tarybinio ūkio darbininkai išėjo 43 hektarus viršum plano. Darbe pasižymėjo drg. Rauba, Šimkus ir Baliutis, įvykdę per dieną po dvi normas.

Sėja viršum plano

Gargždų valsčiaus (Klaipėdos apskr.) „Laisvės“ kolektyvinis ūklis, kurio pirmininkas drg. Šatkus, organizuotai atliko žiemkenčių sėją. Žiemkenčiai buvo pasėti į gerai įdirbtą ir patęstą dirvą, aukštu agrotechnikos lygiu. Kolektyvinis ūklis pasėjo 20 ha žiemkenčių viršum plano.

Agr. K. Jaekūnas

Laiku, pilnai ir tinkamai atlikime cukrinių runkelių paruošas

(Tęsinys iš 92 (147) n-rio)

Po to, kai nuo runkelio žemės, šoninės šaknelės nuvalytos, nupiautas pagrindinės šaknies galas ir galvutės viršūnė su lapais, tada lapai metami į vieną pusę krūvon, o runkeliai paskirstomi į dvi rūšis, atskirai juos supilant į kravas. Į pirmą rūšį skiriami sveiki, nesužeisti, gerai nuauge runkeliai, nemažesnio kaip 100 gr. svorio ir taip pat runkeliai su sausomis kiaurymėmis, o į antrą rūšį - su nuvalytomis iki sveikai daliai drėgnomis kiaurymėmis, sužeisti kasant ir nuvalant, suvyte, o taip pat mažesnio kaip 100 gr. svorio. Antros rūšies runkelius į cukrinių runkelių paruošos punktus reikia vežti pirmoje eilėje ir atskirai nuo sveikųjų. Maišyti pirmos ir antros rūšies runkelius draudžiama.

Nuvalytų runkelių krūvos, jei laikomos lauke trumpai, pridengiamos runkelių lapais. Jei lapai tuojau naudojami pašarui arba rauginimui silosavimui, tai krūvas reikia pridengti žemėmis (10 cm.).

Kolektyviniai ir tarybiniai ūkiai, kurie augina didesnius cukrinių runkelių plotus, runkelius gali dėti į kapčius po 3 tonus. Šitai runkeliai nuvalytoje nuo augalinių liekanų aikštėje, arti kelio, pilami į kapčius iš pietų pusės į šiaurę 2 m plotyje, 1,2 m aukštyje, viršaus plotis paliekamas 20-25 cm pagrindo ilgis 5 cm. Kapčiaus šoniniai šlaitai užpilami žeme 20-25 cm storio, o viršus pridengiamas šiaudų pėdais, vietomis užpilant žeme,

kad vėjas jų nenupustų. Prasiidėjus šalčiams, kapčiaus šoninių šlaitų žemės sluoksnis pastorinamas iki 50 cm, o virš pėdų užpilamas žemės sluoksnis 5-8 cm storumo. Jei šaltomis naktimis ant kapčiaus atsirastų garų, tai kapčių reikia atidengti ir išvėdinti. Pasireiškus gedimo židiniams (drėgnoms dėmėms) kapčius atidengiamas. Sugedę runkeliai išimami, o, pasikartojus gediui, jie tuojau išvežami į cukrinių runkelių paruošos punktą. Į lauko kapčius dedami tiksliai sveiki, pirmos rūšies cukriniai runkeliai.

Nepridengti cukriniai runkeliai krūvose, ypač esant vėjotoms, saulėtoms dienoms, gerokai nudžiūsta. Bandytais patirta, kad nepridengti runkeliai krūvose per dieną nudžiūvo daugiau kaip vieną dv. cnt. iš ha. Todėl nuvalytus runkelius tuojau reikia pridengti ir juos apsaugoti nuo nudžiūvimo bei cukringumo sumažėjimo. Atidengtų runkelių krūvą galima laikyti ne ilgiau kaip vieną valandą. Bet už vis geriausia, kai nuvalyti runkeliai tuojau pat išvežami į cukrinių runkelių paruošos punktą. Tada augintojas turės kuo mažesnių nuostolių.

Cukrinių runkelių išvežimas

Pakraunant runkelius į vežimus ir automašinas negalima naudotis aštriomis šakėmis, reikia juos suversti runkelinėmis šakėmis arba rankomis. Kad runkeliai bevažiuojant ne-

išsibarstyti ir jų būtų galima daugiau pakrauti, patartina vežimuose įsitaisyti lentines dėžes.

Kadangi cukriniai runkeliai yra monopolinė kultūra, todėl jų panaudojimas gyvulių šėrimui arba namų ūkio reikalams yra draudžiamas. Visus užaugintus cukrinius runkelius augintojas privalo pristatyti cukrinių runkelių paruošos punktu arba cukraus fabriku jų perdirbimui į cukrų.

Cukrinių runkelių lapų sunaudojimas

Cukrinių runkelių lapai su galvutėmis yra labai vertingas pašaras. Jie šeriami gyvuliams švieži arba rauginti silosuoti. Patys maistingiausi yra švieži lapai. Todėl reikia pasistengti jų kiek galima daugiau sušerti runkelių kasimo metu. Jeigu nasuspėjama sušerti reikalinga juos rauginti. Jų rauginimui nebūtina tokių priėdų.

Cukr. runkelių lapai silosuojasi labai gerai. Jei neturima raugyklių, lapus galima silosuoti duobėse ar žemės paviršiuje, juos sudėjus į dideles krūvas, gerai arkliais sumynus ir apkasus žemėmis, kad neprieitų oras. Lapai su galvutėmis surugsta per 1-1,5 mėn. ir po to laiko juos galima pradėti šerti gyvuliams. Iš visų gyvulių geriausia cukr. runkelių šviežius ir raugintus apus sunaudoja galvijai, ypač pleningos karvės.

(Pabaiga)

Daugiau dėmesio kolektyvinių ūkių organizavimui

Pirmojo mūsų apskrities kolektyvinio ūkio „Raudonoji Vėliava“ kolektyvininkų gyvenimas vaizdžiai rodo visiems apskrities valstiečiams kolektyvinio ūkio pranašumą ir naudingumą prieš pavienį - individualinį ūkį. Daugelis apskrities valstiečių jau pareiškė norą stoti į kolektyvinį ūkį. Nemažas kiekis pareiškimų guli ir Subačiaus valsčiaus vykd. k-to stalčiuose, bet valsčiaus vadovai visai juos pamiršo.

Negalima būtų pasakyti, kiek minėti valsčiaus vadovai nestrūpintų kolektyvinių ūkių organizavimu valsčiuje, bet jų rūpinimasis yra nepakankamas ir šaltas, kad jo negalima net pastebėti. Beveik kasdieną į kaimus išvyksta aktyvas, bet jis apie uždavinius kolektyvinių ūkių organizavimo klausimu yra mažai informuotas ir dėl to, nieko gero neįveikęs, grįžta atgal. Didelė valsčiaus vadovų klaida yra agitatorių kolektyvo blogas parinkimas. Dažnai į kaimus yra išleidžiamas aktyvas ne-

baigęs valsčiaus politmokyklos ir silpnas, kurį menkas valstiečio klausimas gali pastatyti į nemalonią padėtį.

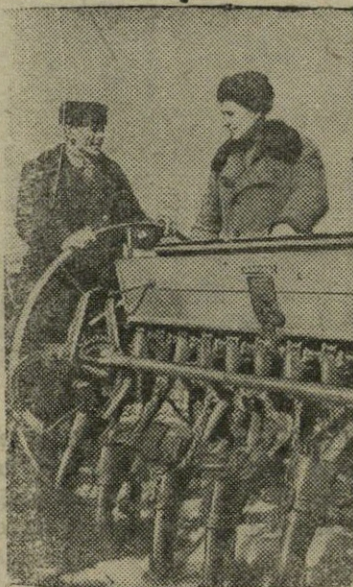
Laikas būtų Subačiaus valsčiaus vadovams suprasti, kad prie kolektyvinių ūkių organizavimo jokia būdu taip neprieisime. Reikia valstiečiams nuolat ir atkakliai aiškinti tiesą apie kolektyvinius ūkius. Tuomet ir rezultatai bus geresni.

Taip pat per mažai dirbama su apylinkių darbo žmonių deputatų Tarybomis. Darbas su Tarybomis reikalinga vesti sistemingai, nes kaip tik Tarybose yra patys pažangieji apylinkių valstiečiai, kurie gali būti kolektyvinio ūkio branduoliu.

Subačiaus valsčiaus vadovams reikalinga nedelsiant pertvarkyti darbą su darbo valstiečiais, kolektyvinių ūkių organizavimo reikalu perorganizuoti agitatorių kolektyvą ir visapusiškai įjungti į darbą apylinkių aktyvą.

G. Bačiūnas

SOCIALISTINIO ŽEMĖS ŪKIO PIRMŪNAI

Kamene Podolsko sritis. Ružičninskio rajono, Stalino vardo kolektyvinio ūkio pirmininkas Petras Jeremiejevičius Gorbačas (iš kairės) ir laukininkystės brigados brigadininkas Jakovas Stepanovičius Rebediukas — visoje Ukrainoje žinomi aukšto derliaus meisteriai.

J. Kopyto foto

TASS-o spaudos klišė

KNYGA — I MASES

Užmirštas tarybinės knygos platinimas Svėdasų ir Skapiškio valsčiuose

LKP(b) OK paskelbtasis tarybinių knygų platinimo mėnesininkas jau įpusėjęs. Kai kurie mūsų apskrities partiniai ar tarybiniai darbuotojai prie šio kilnaus darbo vykdymo aktyviai prisideda, tačiau tokių mažuma. Daugelis valsčių partinių ir komjaunimo organizacijų nuo šios svarbios kampanijos vykdymo laikosi nuošaliai.

Štai Svėdasų ir Skapiškio valsčių vadovų tarybinės knygos platinimo mėnesininkas beveik visai neįsijauja. Svėdasuose joks masinis aiškinamasis darbas propaguojant tarybinę knygą nevedamas, negauta naujausių knygų. Valsčiaus partinė organizacija pasitenkino tik viena kita tema apie tarybinę knygą pravestu susirinkimu.

Dar blogesnė padėtis su tarybinės knygos platinimu Skapiškio valsčiuje. Čia nėra įsteigta nė knygų pardavimo kioskų. Kooperatyvo krautuvelyje pardavinėjamos senos, daugiausia politinės brošiūrėlės, visai mažai yra grožinės bei mokslinės literatūros knygų. Valsčiaus partinė ir komjaunimo organizacija nuo tarybinės knygos mėnesininko vajaus laikosi visai nuošaliai.

Toliau tokia padėtis minėtuose valsčiuose tęstis negali. Tarybinės knygos platinimo mėnesininkas jau įpusėjęs, todėl Svėdasų ir Skapiškio valsčių partiniai organizatoriai turi nedelsiant imtis ryžtingai vadovauti tarybinės knygos propagavimo darbui, įjungiant visą valsčiuje turimą aktyvą ir apylinkių Tarybų deputatus.

M. Virkutis

Tokių vedėjus reikia sudrausti

Tarybinėje santvarkoje negali būti jokio skirtumo tarp vieno ar kito Tarybų Sąjungos piliečio. Bet labai gaila, kad dar atsiranda tokių žmonių, kurie tebegyvena buržuazinių laikų nuotaikomis.

Štai Kupiškio apkoopsąjungos bazės vedėjo pareigas einas kažkoks tai Purnas „gerus savo prietelius“ prekėmis aprūpina tiesiai iš bazės, nors tai yra griežtai neleistina.

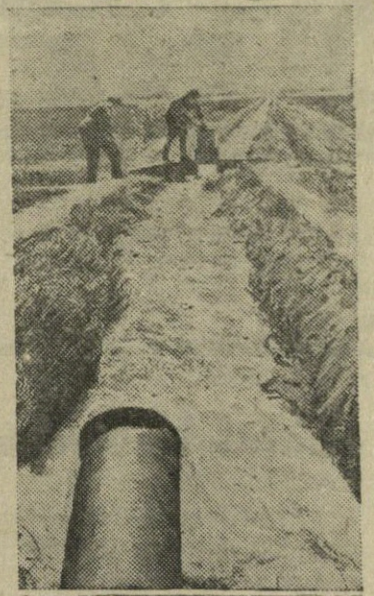
Štai neseniai iš bazės išsiunė jo gerai pažįstamas Jutkonių apylinkės pilietis Babickas daugiau kaip 5 kg cukraus.

Tokių faktų pasitaiko ir daugiau.

Toks vedėjas iš tarybinės prekybos reikalinga vyti lauk, nes tarybinės prekybos aparate, kaip taisyklė, tegali dirbti tik sąžiningi žmonės.

J. Kriaušinis

TARYBŲ SAJUNGOJE

Stalino sritis. Slaviansko rajono, 16 partsuvažiavimo vardo kolektyviniame ūkyje naudojamas elektrinis augalų drėkinimas.

Nuotraukoje: vienas iš kolektyvinio ūkio drėkinamųjų kanalų.

I. Bondarenko foto

TASS-o spaudos klišė

Maskvos sritis. Tarybinio ūkio „10 lietai Oktabriai“ aukšto daržovių derliaus meistrė M. I. Šalntova.

D. Meleškino foto

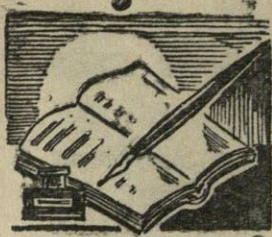
TASS-o spaudos klišė

Maskvos avalinės fabrike „Burevjestnik“ įžymaus laimėjimo atsieklė darbininkė Marija Levčenko. Per keturius su puse 1948 m. mėnesių ji davė ekonomijos 47 tūkstančių kvadratinį decimetrų odos, kas davė galimybės papildomai pasiūti 1.600 porų avalinės. Nuotraukoje: stachanovininkė Marija Levčenko.

E. Jevozerichino foto

TASS-o spaudos klišė

LITERATŪRINIS PUSLAPIS

DOMAS — JUOZAS JANKAUSKAS

ANT AJU-DAGO

(Iš ciklo „Kryme“)

Isižiūrėk į mėlyną viršunę —
Tenedrebės vienintelė širdis!...
Kalnų takelis. Kažkur loja šunės.
Vingrus upelis griaužiasi žemyn.

Iškėlę galvas miega kiparisai.
Už debesėlių — žydrasai dangus!
Po kojų jūra, neramiai išstisus,
Apteliuokuoja uolinius krantus.

Čia mes kovojam už kiekvieną žingsnį.
Lai Krymo saulė prakaitą sugers!
Šifrena vėjas. Ramunėlės linksta.
Chameleonas baikščiai apsisiverčia.

Karoja uolos milžinų skeletais.
Gražuolė jūra džiugina akis.
Paimk teptuką, drobę ir paletę —
Širdis tau akvarėlę nutapys!...

Susėdame prie seno seno kedro.
...Aplinkui žemė, vandenys, kalnai...
Neišmatuoti vynuogynų metrais
Ir debesėlių nenutept juodai!

Dauboje stakso užmiršta mečetė.
Už sanatorijos — staigus krioklys.
Kalnų grandinėm žaibo strėlės mėtosi —
Eime, drauguži, audrą pasitikt!...

Už horizonto tirpsta karo laivas:
Budri sargyba saugoja krantus.
Na, uždainuokim skambią laisvės dainą! —
Tautų draugystė mums vadovu bus.

DRAUGYSTĖ NEMARI

Visada atminsime mes kuklų karklą,
Prie kurio susėsdavom dar mokiniai maži...
Paskum augom ir užaugom vyrai smarkūs —
Ejome per ugnį ir nesudegėm ugnį.

Pasakoja, viens šaunus lakūnas grįžo,
Kitas vedė... Du vaikai, linksma žmona...
Bronius žuvo, prieš tankui pildamas benzina —
Tačiau jo ir šiandien šypsena gyva.

Tėviškėj griuvėsiai. Alma kraujo žaizdos,
Bet užgydysim jas darbu ir širdim!
Tegul Lėvenio juosta laisvai per pievas raizgos —
Mūsų laisvės niekas niekad neatims!

Kai pavasarį žiedais apkris vėl obelėlė
Ir sueisime pasikalbėt seni draugai,
Prisiminsime, kaip vyrais mes išėjom
Dirbti savo tėviškėlei mylimai.

1948. IX. 27.

RUDENIO DAINA

Ruduo. Geltoni lapai žemėn byra...
Mums — džiugesys iš didelės širdies!
Šiandieną laimė, iš vargų išnirus,
Nušvinta virš plačiosios mus šalies!

Mokyklon skubina ir vėl buriai jaunimo
Su juoku, su tarybinėm dainom.
Mes morime dainuot pačiais gražiausiais rimais
Ir staliniškai dirbt. Tik menorum

Prisimena tos rūsčios tamsios dienos
Ir piemenio sunki sunki dalia...
Bet praėity tos vasaros ir žiemos
Ir ta naktis nelaisvės taip ilga...

Šiandien mes savo krašto šeiminkai —
Dainuojame ir dirbame karštai.
Plėvena laisvės vėliava uginga
Ir saulė sužerėjusi naujai!

K. ZULONAS

V. MAGYLIS

Literatūros vakaras Kupiškyje

LTSR Tarybinių Rašytojų Sąjunga knygų mėnesininko proga, norėdama geriau prisidėti prie Lietuvos tarybinės knygos platinimo, organizavo 6 reidines rašytojų brigadas. Šios brigados mūsų respublikos apskričių centruose supažindino visuomenę su tarybine literatūra ir naujaisiais Lietuvos tarybinių rašytojų kariniais.

Aplankiusi Kėdainius, Panevėžį, Radviliškį, Pasvalį ir Biržus, rugsėjo 26 d. į Kupiškį atvyko rašytojų brigada, vadovaujama LTSR Tarybinių Rašytojų Sąjungos ats. sekretoriaus drg. Baltušio. Brigados sudėtyje be drg. Baltušio dar buvo poetė Valerija Valsiūnienė, rašytojai Antanas Vienuolis — Žakauskas, Juozas Paukštelis ir jaunas rašytojas Feliksas Vaitiekūnas.

Tik atvykę rašytojai davė literatūros vakarą Kupiškio gimnazijos moksleiviams, o 18 val. — miesto visuomenei.

„Stalino Keliu“ ats. redaktoriui drg. Dageliui atidarius vakarą, platų ir turiningą pranešimą apie dabartinę lietuvių tarybinę literatūrą padarė drg. Baltušis. Savo pranešime jis nuosekliai papasakojo ką sukūrė ir ką dabar kuria mūsų respublikos tarybiniai

rašytojai. Savo pranešimo pabaigoje prelegentas nupiešė mūsų krašto literatūrinės kūrybinės perspektyvas, išreikšdamas viltį, kad ir Kupiškyje po truputį išsivystys literatūrinis gyvenimas.

Po pranešimo, prasidėjo meninė programa.

Poetė Valerija Valsiūnienė, gana šiltai susirinkusiųjų sutikta, perskaitė savo poemą „Daina apie narsią mergaitę“, kurioje pasakojama apie legendinės lietuvių tautos dukters Marytės Melnikaitės gyvenimą, darbą, partizaninę kovą prieš okupantus — vokiečius ir jos didvyrišką mirtį.

Toliau savo kūrybos eilėraščius „Vilnius“, „Jauno traktorininko pavasaris“ ir „Ant Aju—Dago“ skaitė vietos jaunas literatas Domas—Juozas Jankauskas.

Rašytojas Juozas Paukštelis perskaitė fragmentą iš jo naujai rašomo romano „Karolis Dausa“. Romanas apims 1918 — 1919 m. m. periodą ir valzduos Tarybų valdžios kurimąsi Lietuvoje anuo audringuoju laikotarpiu.

Pirmą kartą scenoje su savo kūryba debiutavo jaunųjų literatū būrelio prie Kupiškio apskrities laikraščio „Stalino Keliu“ sekretorius Vytautas Magylis. Jis publika su-

pažindino su naujais eilėrašciais „Mano kraštas“, „Spalis“ ir „Rudenio daina“. Tenka pažymėti, kad drg. Magylis, pradėjęs dar visai neseniai rašyti, jau padarė žymią pažangą poezijos žanre. Reikia jam tik daugiau mokyti, gilintis į literatūrą ir ateityje iš jo galime tikėtis geresnių literatūrinių dalykų.

Vilniaus jaunųjų rašytojų sekcijos narys Feliksas Vaitiekūnas (tarp kitko, kupiškėnas) su jauna energija perskaitė 3 eilėraščius aktualiomis temomis. Drg. Vaitiekūno poezijoje aiškiai jaučiamas tarybinis ryžtingumas ir šviežumas bei jaunystės neramus pulsavimas, veržimasis pirmyn.

Jaunas literatas, Simonių progimnazijos mokytojas Kazys Zulonpas pasirodė su eilėrašciais „Tėvynė“, „Draugystė nemari“ ir „Lenktynės ežere“. Eilėraščiai neblogi, tik dar dvelkia apolitiškumu.

Kupiškio gimnazijos moksleivis Šukys, dar niekad visuomenei negirdėtas, vakare skaitė visai neblogą savo eilėraščių „Gegužio maršas“.

Literatūros vakaro pabaigoje su feljetonu pasirodė drg. Baltušis. Jis daugeliui Kupiškio miesto ir apylinkių gyventojams pažįstamas asmeniškai, nes kilęs iš Kupiškio valsčiaus, Puponių kaimo. Praėjęs kietą gyvenimo kelią, nuo buožės berno iki visoje Tarybų Sąjungoje žinomo rašytojo, drg. Juozas Baltušis naudoja ypatingu populiarumu kupiškėnuose. Jo feljetonas „Kas atsitinka, kai daroma kaip nepritinka“ sale maloniai prajuokino.

Išsibaigus programai, drg. Dagelis, padėkojęs svečiams rašytojams už supažindinimą su jų nauja kūryba, uždarė pirmąjį Kupiškyje literatūros vakarą.

Drg. Baltušis susirinkusiems prižadėjo, kad LTSR Tarybinių Rašytojų Sąjunga Kupiškio neužmirš ir ateityje, kartas nuo karto su vietos jaun. literatais surengdama panašius literatūros vakarus.

Tenka pažymėti, kad šis pirmas Kupiškio istorijoje literatūros vakaras buvo dar vienas žingsnis pirmyn mūsų apskrities kultūriname bare. Apskrities jaunieji literatai šiame vakare turėjo daug ko pasimokyti, o Kupiškio visuomenei literatūros vakaras paliko gražų ir neišdildomai gilų įspūdį.

J. Vasarinis

Geras bulvių derlius užderėjo šiemet

UŽSIENIO ŽINIOS

Padėtis Prancūzijoje

PARYŽIUS, IX. 25 d. (TASS). Kylančio galingo darbo žmonių sąjūdžio aktyvumo Kėjaus vyriausybė naktį rugsėjo 24 d. įvykusiame posėdyje nutarė pakelti darbo atlyginimą 15 proc.

Sąjūdžio mastas, rašo laikraštis „Le Suar“, privertė vyriausybę „kai ką“ padaryti. Siekama išvengti savo žlugimo, vyriausybė priversta revizuoti savo pozicijas. Tačiau esmė to vyriausybės manevro, kurį vyriausybė spauda pateikia, kaip gesta, siekiant pagerinti darbo žmonių sąlygas, — tampa aiški kitų vyriausybės priemonių šviesoje: šalia nutarimo pakelti darbo atlyginimą, vyriausybė nutarė pakelti kainas prekėms ir pakelti tarifus transporte. Nuo spalio mėn. 1 d. bus pakeltos kainos pienui, cukrui, riebalams ir kitiems produktams.

Pažymint pirmąjį darbo žmonių laimėjimą, rašo laikraštis „Humanité“, tenka konstatuoti nepakankamą vyriausybės priemonių pobūdį.

Darbo atlyginimo pakėlimas net nekompensuoja kainų pakėlimo, atlikto pagal Reino - Pino - Kėjaus planą. Visuotinė darbo konfederacija paaiškino, kad pragyvenimas padidėjo 36 proc., palyginti su 1947 metų gruodžio mėnesiu, o vos prieš dvi savaites tas pragyvenimo pakėlimas tesiekė 28 proc.

(ELTA).

PARYŽIUS, IX. 25 d. (TASS). Frans Pres agentūros pranešimu, elektrinių ir dujų gamyklų darbininkų profsąjungų, įeinančių į VDK ir PKZDK, tautiniai komitetai nutarė suorganizuoti šalies energetikos įmonėse veiksmų vienybės dieną rugsėjo mėn. 27 d. ir spalio mėn. 2 d.

Tautiniai komitetai pareiškė, kad jie jau pradėjo ruošti streiką, kuris nebus apribotas laiku tuo atveju, jei nebus patenkinti elektrinių ir dujų gamyklų darbininkų reikalavimai.

(ELTA).

Anglijos atstovų rūmuose

LONDONAS, IX. 25 d. (ELTA). Reuterio agentūros pranešimu, nepriklausomas leiboristas Džonas Plets-Milas paklausė ministrą pirmininką Etlį, ar jis neteikia reikalingu pasiūlyti per busimą Anglijos dominijonų ministrų tarybų konferenciją priimti konvenciją „ryžtingai smerkiančią rasines diskri-

minacijų ir segregacijos (t. y. atskyrimo, izoliacijos — Red. past.) principą“.

Savo atsakyme Etlis pareiškė: „Ne, Britų tautų bendruomenės šalių ministrų pirmininkų konferencija negali būti tinkama vieta tam klausimui svarstyti“.

(ELTA).

Vokiečių ekonominės komisijos posėdis

BERLYNAS, IX. 26 d. (TASS). Įvyko vokiečių ekonominės komisijos (VEK) plenarinis posėdis.

Pasibaigus gyvoms diskusijoms dėl pranešimo, kurį padarė vokiečių ekonominės komisijos pirmininkas Rau,

visų partijų, prof sąjungų ir kitų masinių organizacijų atstovai vieningai patvirtino dvejų metų planą, kaip pagrindą ūkiui vystyti Vokietijos tarybinėje okupacinėje zonoje.

(ELTA).

Vergų darbas Amerikoje

NIUJORKAS, IX. 25 d. (TASS). Jungtinėse Valstybėse tebeužtikami vergijos atsitikimai. Daugiausia tai pasitaiko pietinėse valstijose, kur kai kurie plantatoriai, griebdamiesi teroro ir įbauginimo veiksnių, laiko negrus — darbininkus vergijos buklėje.

Asociated Press agentūros korespondento pranešimu iš Sent Polo (Minesoto valstija), apie panašų atsitikimą

patirta rugsėjo mėn. 23 d., kai prisiekusiųjų teismas pripažino turtingą tos valstijos fermerį kaltu tuo, kad jis laikė vergijos buklėje iš Meksikos kilusį darbininką Rodrigesą nuo 1941 metų iki šių metų kovo mėnesio. Tas fermeris pasamdė Rodrigesą, kaip darbininką, tačiau jis nemokėjo jam atlyginimo, dažnai mušė jį ir grasino užmušti, jeigu jis paliks fermą.

(ELTA).

Amerikiečiai evakuoja iš Berlyno savo želmas

BERLYNAS, IX. 25 d. (TASS). Junaited Pres agentūros pranešimu iš Heidelbergo, amerikiečių karinis gubernatorius generolas Klėjus pranešė, kad per paskutinius šešis mėnesius amerikiečių šeimų Berlyne narių skaičius nuo 2.600 sumažėjo iki 1.100. Agentūra nurodo, kad šis šeimų narių skaičiaus mažėjimas vyksta „pagal paruoštą planą“.

(ELTA).

Italijoje nužudytas komunistas Repeti

ROMA, IX. 23 d. (TASS). Laikraščio „Unita“ pranešimu, Piacelos miesto (Piacensos provincija) darbo rūmų sekretorius, komunistas Repeti, 27 metų amžiaus, aktyvus partizaninės kovos dalyvis, buvo iš pasalų nužudytas rankine granata.

Laikraštis rašo, kad Repeti nužudymą suorganizavo vietiniai dvarininkai. Policija kaltųjų nesurado.

(ELTA).

Karinis nusikaltėlis Halderis išstelsintas

BERLYNAS, IX. 23 d. (TASS). Laikraščio „Berlyner Zeitung“ korespondento pranešimu iš Miuncheno, denacifikacijos teismas išteisino buvusį hitlerinės armijos generalinio štabo viršininką Franca Halderį, atmetęs kaltinimo pasiūlymą priskirti jį prie svarbiausių nusikaltėlių kategorijos.

Tuo metu, kai hitlerinio režimo priešininkai yra persekiojami, nurodo laikraštis, teismas išteisina svarbiausius nusikaltėlius.

(ELTA).

JAV pasiglemžia į savo rankas Pietų Korėjos ekonomiką

PCHENJANAS, IX. 25 d. (TASS). Seulo radijo pranešimu, į Pietų Korėją atvyko Amerikos biznierių grupė Amerikos bendrovėms steigti. Antai, į Pietų Korėjos elektros pramonę Amerikos bendrovės investuos 750.000 dolerių.

(ELTA).

Kinijos liaudies armija užėmė Czinanį

ŠIAURĖS ŠENSI, IX. 24 d. Šiaurės Šensi radijo pranešimu, Kinijos liaudies armija šiandien 5 val. vakaro pilnutinai išvadavo Czinanį miestą.

(ELTA).

Socialistinė statyba

Gyvakarų apylinkės deputatai aktyvina savo veiklą

Aukštupėnų valsčiaus, Gyvakarų apylinkės Tarybos deputatai, teisingai suprasdami savo darbo paskirtį, aktyviai dalyvauja apylinkėje vykstančiose politiniai — ūkinėse kampanijose. Daug geros iniciatyvos ir sugebėjimo darbe rodo apylinkės Tarybos pirmininkas drg. Baltrėnas. Kiekvienos politinės — ūkinės kampanijos metu drg. Baltrėnas tiksliai veda paruošų įskaitą, todėl laiku pašalinami visi nesklandumai. Keliai Gyvakarų apylinkėje tinkamai pataisyti.

Apylinkės Tarybos deputatai gerai organizavo pieno paruošų plano vykdymą. Kiekvienas deputatas buvo pritvirtintas prie savo dešimtkiemio. Buvo vedama tiksli pieno paruošų vykdymo įskaita apylinkėje. Todėl ir buvo aišku, kur reikia imti atitinkamų priemonių. Didžiųjų kaimo buožė Savickienė Marė nevykdė pieno prievolių. Apylinkės Taryba išaiškino, kad Savickienė tyčia sabotuoja. Deputatų nutarimu Savickienė už sabotavimą buvo patraukta teismo atsakomybėn. Tarybos deputatas — dešimtkiemio igaliotinis Savickas pats nevykdė pieno prievolių ir neragino savo dešimtininkijos valstiečių, kad greičiau atsiskaitytų su valstybe. Už tai apylinkės Taryba atleido Savicką iš einamųjų pareigų. Taipogi apylinkės Tarybos pirmininkas drg. Baltrėnas iššifravo, kad Gyvakarų kaime esančiame pieno priėmimo punkte neteisingai veikia separatorius ir nusuka valstiečiams pieno riebumą. Pieno priėmimo punkto vedėjas Skardzintė už tai buvo sustatytas aktas ir pieno priėmimo punktas pradėjo veikti be jokių trūkumų. Geriausi pieno paruošų kampanijoje pasižymėjo deputatas drg. Žekonis. Jis pats ir jo dešimtkiemio valstiečiai pirmieji apylinkėje atsiskaitė su valstybe pieno paruošose. Tiksliai įskaita

ir aktyvus deputatų darbas davė galimybę Gyvakarų apylinkės prieš laiką visu 100 proc. atsiskaityti su valstybe pieno paruošose. Dabar gyvarkariečiai jau pristatė valstybei daugiau kaip 4 to pieno sekančių metų sąskaiton.

Baigus pieno paruošų, pradedo derliaus valymas ir kūlimas. Apylinkės Tarybos deputatai perėjo prie kitos politiniai — ūkinės kampanijos savalaikio įvykdymo. Dėl greitesnio grūdų paruošų plano įvykdymo Gyvakarų apylinkės darbo valstiečiai iššaukė į socialistines lenktynes Laičių ir Jutkonių apylinkių valstiečius.

Pradedant grūdų paruošų kampaniją, apylinkės Tarybos posėdyje kiekvienas deputatas buvo pritvirtintas prie savo valstiečių. Apylinkės Tarybos pirmininko drg. Baltrėno iniciatyva buvo vedama tiksli įskaita grūdų paruošose. Apylinkės vykdomojo komiteto būstinėje ketvirtadieniais buvo registruojami kvitai, o kiekvieną antradienį vykdavo deputatų pasitarimai paruošų ir kitais ūkiniais klausimais. Nevykdantieji grūdų paruošų plano buožės buvo laiku pastebėti ir sudrausti. Štai buožė Neviera buvo paslėpęs grūdus ir valstybinių pristatymų nevykdė. Apylinkės Tarybos deputatai šį dalyką išaiškino ir buožė Nevierą privertė atsiskaityti su valstybe. Tas pats buvo padaryta ir su kitais, kurie sąmoningai nenorėjo vykdyti grūdų paruošų plano.

Aktyviausiais grūdų paruošų kampanijos organizatoriais pasirodė deputatai drg. drg. Matekonis, Baltrėnas ir Silėvičius. Žinoma, prie šio uždavio greitesnio įvykdymo daug prisidėjo ir atėjęs į pagalbą Aukštupėnų valsčiaus aktyvas.

Dabartiniu metu Gyvakarų apylinkės darbo valstiečiai stato grūdus ir pieną virš plano.

M. Martynaitis

SPORTAS

Netrukus sportuojantis jaunimas turės apieisti sporto aikštes ir treniruotis lengvojoje atletikoje, krepšinyje, tinklinyje ir daugelyje kitų sporto šakų tik sporto salėse.

Pirmiausia, sporto salė turi būti gerai ir stropiai sutvarkyta.

Kupiškyje yra tik viena sporto salė gimnazijoje, bet ji naudojimui netinkama, nes grindys įlūžę. Kartu su gimnazijos patalpų remontu turėjo būti atremontuota ir salė, tačiau ji liko užmiršta. Šis faktas rodo, kad Kupiškio gimnazijos vadovybė mažai dėmesį kreipia į sportą. Naujasis kūno kultūros mokyto-

jas Opulskis jau dabar visus sportininkus įtraukė į treniruotes, bet pablogėjus oro sąlygoms ir neturint sporto salės, treniruotės sustos. Todėl gimnazijos vadovybė turi imtis visų priemonių, kad sporto salė greitai būtų sutvarkyta ir atiduota sportininkams naudojimui.

Klaidų atitaisymas

„Stalino Keliu“ № 88 (143), 3. m. rugsėjo 19 d. Kupiškio CVD taupkamos skelbime (4 pusl.) išbrovė klaida: antraštė „Visų valstiečių žiniai“ reikia skaityti „Visų pliečių žiniai“.

Už ats. redaktorių D. J. JANKAUSKAS